

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Præsuppositæ divisiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

7. *Vel formalis, vel virtualis.*
8. *Vel efficax, vel inefficax.*
9. *Non appetuntur plures fines ultimi formales.*
10. *Ratio S. D. ad demonstrandam necessitatem finis ultimi*
11. *Quomodo intelligendum axioma: Bonum est diffusivum sui.*
12. *Successivè voluntas potest habere plures fines ultimos.*
13. *Implicantia plurium finium ultimorum ex auctoritate & ratione.*
14. *Extenditur etiam ad appetentiam plurium distinctivè.*
15. *Nec potest unus ultimus finis actualiter, alter habitualiter intendi appetitui efficaci.*
16. *Nec potest unus simul esse positivè, alter negativè ultimus.*
17. *Nec unus formaliter, alter virtualiter simul intenditur.*
18. *Possunt tamen esse ejusdem voluntatis duo fines ultimi, unus simpliciter & efficaciter, alius secundum quid, & ineffaciter.*
19. *An gentiles in cultu plurimum Deorum habuerint plures fines ultimos?*
20. *An in intellectu dentur plura prima principia?*
21. *Quomodo peccator per virtutem spei tendat in Deum ut finem ultimum?*

§. I.

Præsuppositæ divisiones.

Finis simpliciter ultimus dividitur primò in verum, & apparentem, quorum ille est, qui à parte rei continet omne bonum, et que adæquatè satisfaciunt voluntatis, nempe DEUS opt. Apparens est, qui falsò talis apprehenditur, de quo sequenti.

1. Dividitur secundò in finem ultimum formalem in communi vel abstracto, quod est bonum ut sic, & creatudo in communi, abstrahens ab ijs rebus & finibus in particulari, in quibus determinatè reperiri possit: & in finem ultimum materiale seu in particulari, qui est bonum adæquatè satisfaciendum in re determinata constitutum. Præsens questio procedit de fine ultimo, prout abstrahit à vero & apparenti, & de fine ultimo in particulari: cum certum sit, finem ultimum in communi, hoc ipsò, quòd sit abstractus, etiam esse unicum & juxta infr, dicenda, trahere hominis voluntatem ad sui prosecutionem necessitate quoad specificationem, eò quòd in ipso nulla ratio mixta admixta reluceat.

2. Dividitur 3. in ultimum positivè, & negativè. Illud appellant, in quem omnia tanquam in optimum desiderabile referuntur; istum ad quem licet non omnia referantur, ipse tamen nullius ulterioris finis gratià appetitur.

3. Interèa varij sunt modi, quibus finis ultimus appeti potest. Primò actualiter, vel habitualiter. Actualiter homo est conversus in ultimum finem, cum formali actu in ipsum tendit. Habitualmente, cum vi præteriti actus est inclinatus & determinatus ad ultimum finem, tamen nullo actu de facto in ipsum tendat, uti homo peccator dormiens, vel faciens aliquod opus moraliter bonum est habitualiter conversus in creaturam tanquam ultimum finem.

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. II.

Secundò potest alicui objecto ab homine operante tribui ratio finis ultimi vel in actu signato, vel in actu exercito. In actu signato tribuit, cum explicite & expressè judicat, suam summam felicitatem in tali objecto esse constitutam. In actu exercito tribuit, quando ex ipso modo operandi ita se habet, ac si suam summam felicitatem in tali objecto collocaret. Quòd modò ordinariè peccator ultimum finem constituit in creatura, quatenus videlicet Legem DEI, & bonum increatum posthabendo bono creato, neque istud referendo in DEUM, interpretativè judicat (non speculativè, formaliter & in actu signato, alias quilibet peccans esset hæreticus, vel ethnicus) illud bonum creatum esse suum finem ultimum.

Tertiò tendentia voluntatis in plures fines ultimos potest accipi de pluribus vel copulativè, vel disjunctivè sumptis. Copulativè, si feratur in plures simul v. g. voluptatem, opes, honorem &c. Disjunctivè, si alterutrum divisim & indeterminatè velit, v. g. vel voluptatem, vel honorem &c.

Quartò appetitus ultimi finis potest esse vel formalis, hoc est, actualis intentio ipsius, vel virtualis, h. e. tendentia causata ex præterita intentione, & relicta in aliquo suo effectu, tamen si actu de fine non cogitetur.

Quintò potest volitio finis ultimi esse efficax vel inefficax. Efficaciter ultimus finis tunc est volitus, quando quis se & omnia sua (sicque etiam omnem habitualem relationem) convertit in ultimum finem. Inefficaciter est volitus, quando quidem ex vi operis nec actu, nec virtute referretur ulterius, non tamen omnem etiam habitualem relationem operantis in se convertit, & ab omni alio fine avertit, sicuti licet finis ultimus à venialiter peccante intensus nec actu, nec virtute referri possit in DEUM, quia tamen non destruit habitum charitatis, per quem homo se toto est habitualiter relatus in DEUM, idè non est efficaciter, sed inefficaciter tantum intentus.

§. II.

Certiora præmittuntur.

Certum sit primò. Non dari, aut appeti plures ultimos fines in communi: iste enim cum sit abstractus, etiam est unicus, & cum in ipso nulla ratio alicujus mali, vel molesti reluceat, à voluntate amatur necessariò quoad specificationem, prout infra pluribus.

Certum sit secundò. Dari aliquem finem ultimum humane vitæ, esse per rationem demonstrabile. Et quidem ratio Doctoris Angelici 4. est. In causis per se subordinatis non datur processus in infinitum: Unde sicut necesse est, perveniri ad primum movens, quia ultima & proxima causa non potest movere nisi in virtute primæ, adeòque si nullum daretur primum movens, nullus omninò daretur motus; ita similiter necesse est perveniri ad ultimum finem, quia fines proximi & immediati non movent, nisi in virtute finis ultimi, adeòque si non daretur finis ultimus, etiam nulla daretur finis motio.

Confirmatur. Sicut in executione voluntas à medijs, sic in intentione à fine incipit: sed implicat, ut in executione voluntas operetur, nisi detur

B

detur